

Régi magyar író ebédje

{ 24 } Hogyan élt egy régi magyar író?

A régiség alatt harminc-negyven esztendőnyi időtávlatot gondolok; a magyar író fogalma alatt azt a munkálkodásából élő, kopott ruházatú úriembert értem, akinek a tollán kívül nem volt egyebe. Versekből, elbeszélésekből, regényekből akart megélni, éppen ezért érdemes csodálatos életével foglalkozni.

Néha Budán lakott, de ez nem volt célszerű az akkor még kötelező hídpénz miatt. Hídpénz, alagútpénz hiányában néha az összekötő vasúti hídon kellett átmenni a Dunán, ami tekintélyes gyaloglást jelentett.

Azért inkább a Józsefvárosban szeretett megtelepedni, mégpedig lehetőleg olyan házban, amelyben más író, de még hasonló foglalkozású kvártélyos nem lakott kívülre. Éppen elég volt egy író egy házba, akinek viselt dolgain el lehetett mulatni a polgároknak (mert a munkálatokat akkor sem olvasták).

Így például érdekes volt megfigyelni, hogy még az ős hajú, sőt néha elpotrohosodott írók is többnyire reggel, azaz kapunyitás után jártak haza. Nem gyarapították a házmester jövedelmét, mint más későn járó emberek.

De mikor már teljes bizonyossággal otthon voltak, bezárult az ajtó mögöttük: akkor is úgy viselkedtek, mintha nem volnának otthon. Mindenféle cédulákat akasztottak az ajtajukra. „Levelet és más küldeményeket átvesz a háziasszony.” Vagy: „Mindjárt jövök!” Vagy: „Vidékre utazott.” (Amint álmában szeretett volna.) De kiakasztottak olyan táblát is, amilyent a boltosok szoktak az üzleteikre: „Gyász eset miatt zárva.”

Csodálatosképpen nem szerették ezek az írók, ha a külvilág tudta, hogy otthon vannak.

Talán attól félték, hogy munkájukban zavarják őket? Nemigen félhettek ettől, mert hiszen azt többnyire kávéházban végezték, de ha otthonukban dolgoztak is, akkor se volt soha annyi teendőjük, hogy abban akadályozták volna.

Valamely más okának kellett lenni, hogy elbújtak látogatóik elől.

{ 25 }

Az írók ugyanis kitapasztalták, hogy kellemetes, örömet okozó vagy nevezetesebb szerencsét hozó látogatás nem érheti őket. A levélhordó a jó híreket tartalmazó levelet mindig más címekre viszi. A lakodalmas vagy bugyellárisal járó látogatók ugyancsak a szomszédba járnak. Az íróknak látogatói kis suszterinasok, követeléseiket szorgalmazó mosónők, néha korcsmárosok voltak mindenféle megőrzött cédulákkal, amelyekre jóformán senki se emlékezett rajtuk kívül.

Ezért bújt el a régi magyar író odvában, ahonnan aggodalmasan figyelte az ajtaja előtt elhangzó lépéseket.

Közben üldögélt íróasztalnál vagy ágyszélen, és mindig valamiben törte a fejét.

Néha úgy törte, hogy két kézbe kellett azt venni, hogy szét ne hulljon attól a malomtól, amelynek zakatolása odabent elkezdődött.

– Mi lesz az ebédvel? – kérdezték mindenféle hangok az író körül.